

Հայաստան խորհրդատվություն
2015թ. հոկտեմբերի 19-22

Ընդհանուր պատկերացում գիտության, տեխնոլոգիայի և
նորարարական վիճակագրության մասին

Արի Լեպելաթի

Պրեզենտացիայի բովանդակությունը

- ԳՏՆ վիճակագրության միջազգային կոնտեքստը
- Հ&Զ վիճակագրություն
- Նորարարական հետազոտություններ
- Այլ ԳՏՆ վիճակագրություն

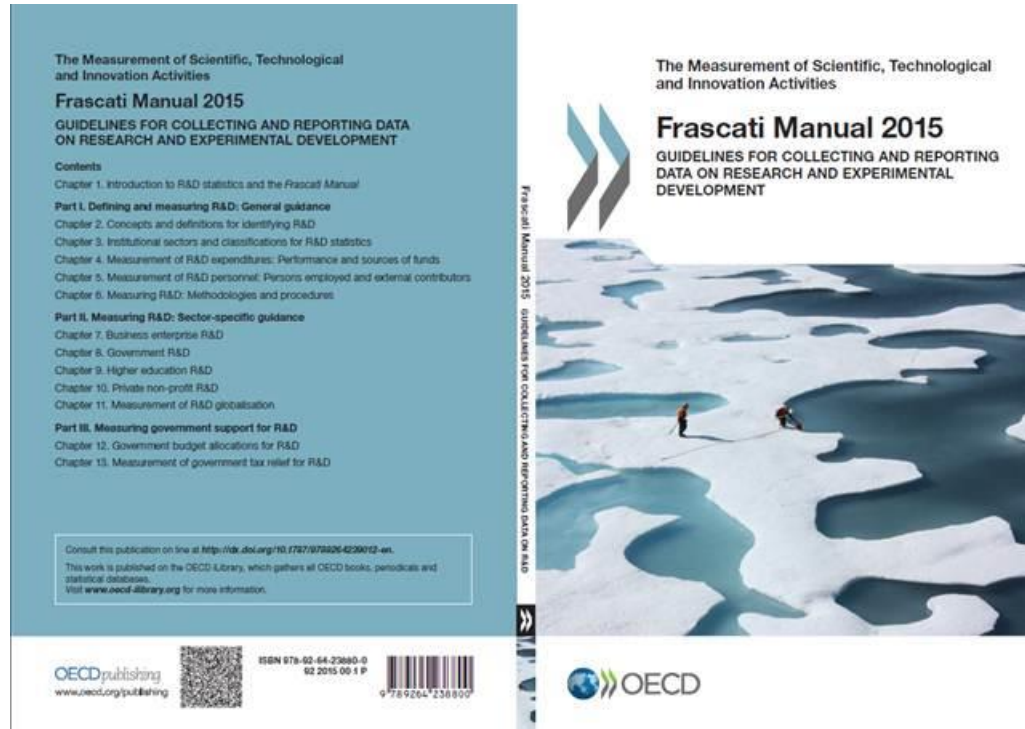
Միջազգային կոնտեքստ

- Միջազգային սկզբնաղբյուրներ. Ֆրասկատիի ձեռնարկ թողարկված ՏՀԶԿ կողմից 1960-ական թթ.-ին, Հ&Ձ վիճակագրություն
- Նորարարական հետազոտություններ 1990-ականների սկզբներին
- Հարմոնիզացման շրջանակներում ակտիվ միջազգային համագործակցություն, ՄԱԿԳՄԿ/Յունեսկո, ՏՀԶԿ/OECD Գիտատեխնոլոգիական ցուցանիշների ազգային փորձագետներ NESTI/ԳՏՑԱՓ, տարածքային կազմակերպություններ (Եվրոստատ, սկանդինավյան երկրներ Ֆինլանդիայի համար)
- Ֆինլանդիա և ԵՄ այլ անդամներ, կարգավորման համընդհանուր շրջանակ, համագործակցություն Եվրոստատի կոնտեքստում
- Քաղաքականության ազգային և միջազգային մեծ հետաքրքրություն, օրինակ՝ ԵՄ/ Լիսաբոն թիրախ՝ 3 % Հ&Ձ/ՀՆԱ

Հետազոտական և զարգացման (Հ&Ջ) վիճակագրություն

Այս հոկտեմբերին թողարկվել է Հ&Ձ բուլոբուվին նոր ձեռնարկը

Հ&Զ հասկացություններ

Հետազոտական և փորձարարական զարգացումը (Հ&Զ) պարունակում է ստեղծարար աշխատանք, որը ձեռնարկվում է կանոնավոր կերպով, ավելացնելու գիտելիքի հիմնապաշարը, այդ թվում մարդու, մշակույթի և հասարակության մասին գիտելիքը, և այս գիտելիքի հիմնապաշարի օգտագործումը՝ նոր համակարգեր ստեղծելու համար

Հիմնական
հետազոտություն

Կիրառական
հետազոտություն

Փորձարարական
զարգացում

Հ&Զ վիճակագրության ոլորտները

- Բիզնես ձեռնարկություն (BES)
- Հանրային/պետական ոլորտ (GOV)
- Մասնավոր ոչ- առևտրային (PNP)
- Բարձրագույն կրթություն (HES)
 - համալսարաններ
 - պոլիտեխնիկական հաստատություններ
 - համալսարանական կլինիկաներ

Փոփոխականներ և դասակարգումներ (I)

— Հ&Ձ աշխատակազմ.

- Աշխատակիցների թիվը (թվաքանակը/ԹԲ) ըստ սեռի, որակավորման և զբաղմունքի
- Լրիվ դրույքի համարժեքն (ԼԴՀ/FTE, Հ&Ձ աշխատանքի վրա ծախսված ժամանակ) ըստ որակավորման և զբաղմունքի

Որակավորում.

ISCED/ԿՄՄԴ 2011, Կրթության միջազգային ստանդարտների դասակարգում (Յունեսկո). 8 մակարդակ. Դոկտորական աստիճաններ, 7: համալսարանի մագիստրոսական աստիճան և այլն:

Զբաղմունք. Հետազոտողներ, (տեխնիկներ և այլ համարժեք աշխատակիցներ; այլ աջակցող անձնակազմ)

Փոփոխականներ և դասակարգումներ (II)

- Վիճակագրական բաժնում կատարվող Հ&Ձ ծախսեր

ըստ արժեքային կատեգորիայի. Աշխատավարձեր և դրույքաչափեր; ձեռքբերված ծառայություններ; այլ ընթացիկ ծախսեր; ներդրումներ

- *Ըստ ֆինանսների աղբյուրի.* Սեփական միջոցներ, պետական/հանրային միջոցներ, մասնավոր ոլորտ, արերկիր

Ըստ Հ&Ձ տեսակի. Հիմնական հետազոտություն, կիրառական հետազոտություն, փորձարարական զարգացում
Վիճակագրական բաժնից դուրս կատարվող Հ&Ձ ծախսեր

Դրսից ստացված Հ&Ձ (համալսարաններ, ձեռնարկություններ, հետազոտական ինստիտուտներ)

Փոփոխականներ և դասակարգումներ (III)

- Բիզնես ձեռնարկությունների ոլորտ ըստ *արդյունաբերության*. NACE rev.2 դասակարգում, որն օգտագործվում է Եվրոպական միությունում. Համապատասխանություն ISIC-ի հետ
- *Պրոդուկտի ոլորտ* (NACE-ի հիման վրա)
- Հանրային ոլորտը և բարձրագույն կրթությունը ըստ ՏՀԶԿ *գիտության ոլորտի* դասակարգման
- Հիմնական փոփոխականների վերաբերյալ տարածքային տվյալներ

Հ&Զ ֆինանսավորումը պետական բյուջեում

- GBARD, Հ&Զ համար պետական բյուջեի հատկացումներ
- Պետական բյուջեի գրքի հետազոտություն և վերլուծություն
- Ըստ *սոցիալ-տնտեսական նպատակի* (Ինչպիսիք են գյուղատնտեսությունը, արդյունաբերությունը, պաշտպանությունը, գիտելիքը ընդհանուր առաջխաղացումը)
- Ինստիտուցիոնալ/ծրագրային ֆինանսավորում
- Հ&Զ դրամական միջոցների միջազգային հոսքեր
- Հ&Զ ֆինանսավորումը և դրա իրականացումը որպես Հ&Զ ծասի

Նորարարական հետազոտություններ

Նորարարական հետազոտություններն ըստ ԵՄ/Ֆինլանդիայի վիճակագրության

- Փորձարարական/փորձարկում 1980-ականների վերջին
- Ավելի լայն հայացք, քան Հ&Ձ վիճակագրությունն է
- ԵՄ. Համայնքի նորարարական հետազոտություն (ՀՆՀ), Ֆինլանդիան մասնակցում է 1996թ.-ից, հարմոնիզացված արտադրանք յուրաքանչյուր անդամ երկրում
- ՄՆ, Ճապոնիան, Ավստրալիան որոշ չափով համահունչ են ՀՆՀ հետ, բայց նաև ունեն իրենց շեշտադրումները
- Երկու տարին մեկ անգամ

Նորարարության տեսակները

- Պրոդուկտի (ապրանքի կամ ծառայության) նորարարություն
- Գործընթացային նորարարություն
(շարունակական կամ լքված ծրագրեր, որոնք
նպատակաուղղված են պրոդուկտների կամ գործընթացների)
- Կազմակերպական նորարարություն
- Մարկետինգային նորարարություն

Նորարարության հասկացությունը

- Օսլոյի SՀԶԿ/Եվրոստատ համատեղ ձեռնարկ
- Նորարարությունը դա նոր կամ նշանակալիորեն կատարելագործված պրոդուկտի, գործընթացի, նոր կազմակերպական մեթոդի կամ նոր մարկետինգային մեթոդի ներդրումն է ձեր ձեռնարկությունում: Նորարարությունը պետք է լինի նոր ձեր ձեռնարկության համար, չնայած որ այն կարող է սկզբնապես մշակված լինել այլ ձեռնարկության կողմից:
- Երեք տարվա հաշվետու ժամանակահատված, օրինակ՝ 2010-2012թթ.

ԳՏՆ վիճակագրության այլ ոլորտներ

- Մարդկային ռեսուրսները գիտության և տեխնոլոգիաների մեջ, ՄՌԳՏ, «Կանբերայի ձեռնարկ»
 - Հիմնված Ֆինլանդիայի վիճակագրության ռեգիստրի տվյալների վրա
 - աստիճանների ռեգիստր
 - գործատուների և աշխատողների համատեղ տվյալներ, այսինքն՝ ֆիրմաներ և անհատներ
- - համապարփակ ռեգիստրները համընդհանուր չեն օգտագործված ԵՄ/աշխարհ, աշխատուժի հետազոտություններում comprehensive registers are not common in EU/world, Labour force surveys used
- Արտոնագրեր, «Արտոնագրերի ձեռնարկ»
 - Արտոնագրերի և գրանցման ազգային խորհրդի և Պատաստատ տվյալների բազայից (EPO/ԵԱԳ- Եվրոպական արտոնագրերի գրասենյակ)
 - Արտոնագրերի տվյալները հղումով միացված են ձեռնարկությունների տվյալների բազային Ֆինլանդիայի վիճակագրությունում

- Արտաքին առևտուրը բարձր տեխնոլոգիաների պրոդուկտների գծով
 - Ազգային հաջողությունը միջազգային գիտությունում և տեխնոլոգիաներում՝ ինտենսիվ շուկաներ
 - Արտահանումների/ներմուծումների հաշվեկշիռ
- Biliometrics/բիլիոմետրիկա, գիտական հրապարակման քանակական վերլուծություն
 - Հրապարակումները և հղումներն ըստ գիտության ոլորտի՝ համահեղինակների թիվը, օրինակ
- - Վերլուծությունները սովորաբար իրականացվում են հետազոտական ինստիտուտների կամ հետազոտական խորհուրդների կողմից
- Տեխնոլոգիաների հատուկ ցուցանիշներ
 - SՀԶԿ. Բիոտեխնոլոգիաների և նանոտեխնոլոգիաների ցուցանիշների վերաբերյալ ուղեցույցներ

Օգտակար հղումներ

- <http://www.uis.unesco.org/ScienceTechnology/Pages/default.aspx>
- <http://www.oecd.org/science/msti.htm>
- http://tilastokeskus.fi/til/ttt_en.html

**Շնորհակալություն՝ն ուշադրության
համար:**

Statistics Finland